

Passie Mennen

Het is een stralende dag, zo'n dag dat Idse Hoving niets liever doet dan urenlang met paard en wagen rondom Lunteren rijden. Zandpaden, die heeft hij het liefst. Daar kan hij rustig trainen. Dat betekent veel stappen, zoeken naar ontspanning van het paard.

In zijn jeugd in de buurt van het Drentse Norg tekende Idse Hoving al paarden met wagens. Vanuit zijn ouderlijk huis had hij zicht op een oude boerderij waar een boer met Belgische trekpaarden egde, ploegde, hooi schudde ... Boer en paard vormden een hecht team. In die landelijke omgeving begon hij als jongetje van zeven met het beleren van Shetland pony's. Later hielp hij een dorpsgenoot met het aanspannen van jonge paarden. Hij was koetsier bij stalhouderij Kuipers in Groningen en kwam daar ook in zijn studententijd terecht.

Vijfenvestig jaar later is Hoving nog altijd dagelijks bezig met paarden mennen, alweer zeventien jaar in Lunteren. Dat Hoving in 2000 in Lunteren kwam wonen, heeft alles te maken met zijn werk als onderzoeker veehouderij bij Wageningen University & Research. Bovendien hadden zijn schoonouders in Lunteren een melkveebedrijf. Daardoor wist hij dat de uitrijmogelijkheden in die omgeving ideaal zijn. Inmiddels heeft Hoving een eigen stal waar hij menpaarden beleert, vooral jonge paarden die hij nog goed naar zijn hand kan zetten. Zijn voorliefde gaat uit naar het Nederlands tuigpaard met hun verheven gangen en hun grote uitstraling. Hovings doel is het tonen van hun schoonheid. Daar staat een prijs op: elke dag trainen!

Tochtje met Brunette

In de stal staat Brunette klaar om ingespannen te worden. De elfjarige tuigpaardmerrie met vier witte benen en sprekende ogen voldoet aan het schoonheidsideaal van een tuigpaard. Ook het karakter is van groot belang. Een paard mag bijvoorbeeld niet angstig zijn, om te voorkomen dat je als koetsier op de bok de controle kunt verliezen. 'Het karakter inschatten is daarom het belangrijkste als je een paard gaat beleren. Vervolgens komt het aan op hoe je met het paard omgaat. Je moet duidelijk tonen wat je wilt, maar ook rekening houden met het leervermogen van het paard. Stap voor stap werk je toe naar het resultaat.'

Brunette laat zich gewillig inspannen en maakt eerst wat rondjes in de buitenbak. Haar gangen zijn niet direct vloeiend, het is net als bij het inlopen bij het sporten: je moet nu eenmaal eerst even op stoom komen. Een kwartier later is de onrust voorbij en mag het bezoek instappen in de marathonwagen en wordt er koers gezet richting De Goudsberg. Deze dag beperkt hij zich tot een route dicht bij huis, maar voor lange ritten kiest hij meestal de omgeving van het Wekeromse Zand, het Edese bos, de Doesburger Eng en de Ginkelse hei. 'Ik geniet van de omgeving, minstens zoveel als van het rijden zelf. Het prettige is dat je hier veel zandpaden hebt. Daar is weinig verkeer, wat het rijden een stuk veiliger maakt dan op asfaltwegen.'

Brunette wordt geleidelijk lossier, voelbaar lossier. 'Zoals de koetsier is, is zijn paard', zegt Hoving. 'Idealiter is er harmonie tussen de man op de bok en het paard. Alles heeft met respect te maken. Neem bijvoorbeeld de snelheid. Als het paard geen respect voor je heeft, neemt hij – ook letterlijk – een loopje met je.'

Lange tochten

Ontspannen lopen leren zijn paarden door veel te oefenen. Ook het weer is een belangrijke factor om rekening mee te houden. 'Jonge paarden en winderig weer zijn een slechte combinatie. Daar worden ze onzeker van.' Zo niet Brunette. Ze krijgt er steeds meer zin in, zo lijkt het. Ze loopt in cadans, vloeiend. Hoving is tevreden. Dit bedoelt hij nou met respect voor elkaar en lekker lopen! Dit zijn de momenten waarop hij volop geniet.

Doordeweeks heeft hij er nauwelijks tijd voor, maar zaterdags gaat hij steevast met vrienden op pad om met een span een lange tocht te maken in een rustig tempo. Op zondagmorgen gaat hij graag op pad met zijn vader en gezinsleden om dan onderweg ergens aan te leggen voor een kop koffie. Naast deze ontspannen ritten betekent het beleren en houden van tuigpaarden verder dagelijks werken met de paarden. Het verveelt hem nooit. 'Ik heb er ook altijd weer zin in om met een nieuw paard te beginnen.'

*'Zoals de koetsier is,
is zijn paard'*

Honderd paarden

Zo'n honderd paarden heeft Hoving door de jaren heen beleerd. Van verschillende rassen, maar het meest toch tuigpaarden. 'Dit soort paarden vind je nergens anders ter wereld, hetzelfde geldt voor Friese paarden. De tuigpaarden zijn ook elders in de wereld gewild als menpaard. Ze worden tegenwoordig geëxporteerd naar de Amish in Noord-Amerika. Zij zien graag een mooi paard voor de wagen, eigenlijk een luxe waar ze in principe wars van zijn. Van mijn eigen paarden zijn er drie naar Engeland gegaan, alle naar dezelfde eigenaar. Na de verkoop van het eerste paard liep ik de eigenaar op de fokdag in Terschuur tegen het lijf. Ik moest gelijk met hem meelopen naar zijn auto, waar hij trots foto's liet zien van een eerste prijs die hij met dat paard had behaald. De prijs kreeg hij uitgereikt door Queen Elizabeth.'

Sport voor liefhebbers

Het is geen sinecure om paarden te vinden met de gevraagde kwaliteit voor tuigpaardconcoursen. 'Alles moet kloppen. Verder is het vooral een kwestie van veel tijd en energie. Dit maakt dat het echt een sport is voor liefhebbers.'

Helemaal alleen staat Hoving er niet voor. Op zaterdag krijgt hij hulp van een buurjongen en verder zijn er vrienden die hun paarden bij hem stallen. 'We doen veel samen om met elkaar verder te komen en resultaat te bereiken. Bovendien kunnen we zo ook spannen van meerdere paarden vormen.'